

Center for Handicap og Psykiatri

HANDICAPAFDELINGENS ARBEJDSGRUNDLAG

Støt borgerens
ressourcer

se mennesket
før diagnosen

Tag ansvar

Skab sundhed

Inkluder

Slip
kontrollen

Forstå det,
den anden
forstår

Skab en positiv
Virkelighed
gennem sproget

Husk, at
mennesker, der kan
opføre sig ordentligt,
gør det

Vi styrker og udvikler

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Fundamentets 1. niveau: Handicapafdelingens trædesten	4
Undersøg årsagen bag handlingen	6
Slip kontrollen	7
Forstå det, den anden forstår	8
Tag ansvar	9
Skab en positiv virkelighed gennem sproget	10
Skab sundhed	11
Se mennesket før diagnosen	12
Støt borgerens potentialer	13
Inkluder	14
Fundamentets 2. niveau: Handicapafdelingens kerneopgaven	16
Kerneopgaven	16
Borgernes behov	17
Videndelingskultur og tværfaglighed	17
Pædagogiske metoder	18
Dokumentation af pædagogiske indsatser	19
Arbejde i henhold til sundhedsloven	19
Patientsikkerhed	19
Medicinsikkerhed	19
Dokumentation af sundhedsfaglige indsatser	19
Samarbejde med det øvrige sundhedsvæsen	19
Sundhedsfremme, sygdomsforebyggelse og rehabilitering	20
Pædagogisk tilgang i de sundhedsfaglige ydelser	20
Professionalisme i Handicapafdelingen	20
Faglighed i rammer	21
Et kritisk blik på praksis	21
Fundamentets 3. niveau: Center for Handicaps mission og værdier	22
Center for Handicap og Psykiatri mission	22
Center for Handicap og Psykiatri værdier	23
Indsats med effekt	23
Ligeværd	23
Synergiskabelse	23
Ordentlighed	23
Fundamentets 4. niveau: Social- og sundhedsområdets vision	24
Fundamentets 5. niveau: Frederikshavn Kommunes politiske,	25
Frederikshavn Kommunes kommunalpolitik	25
Handicapafdelingens organisatoriske placering	25
Fundamentets 6. niveau: Lovgivning	25
Servicebogen	25
Dagtilbud	26
Sundhedsloven	26
Almenboligloven	26

Indledning

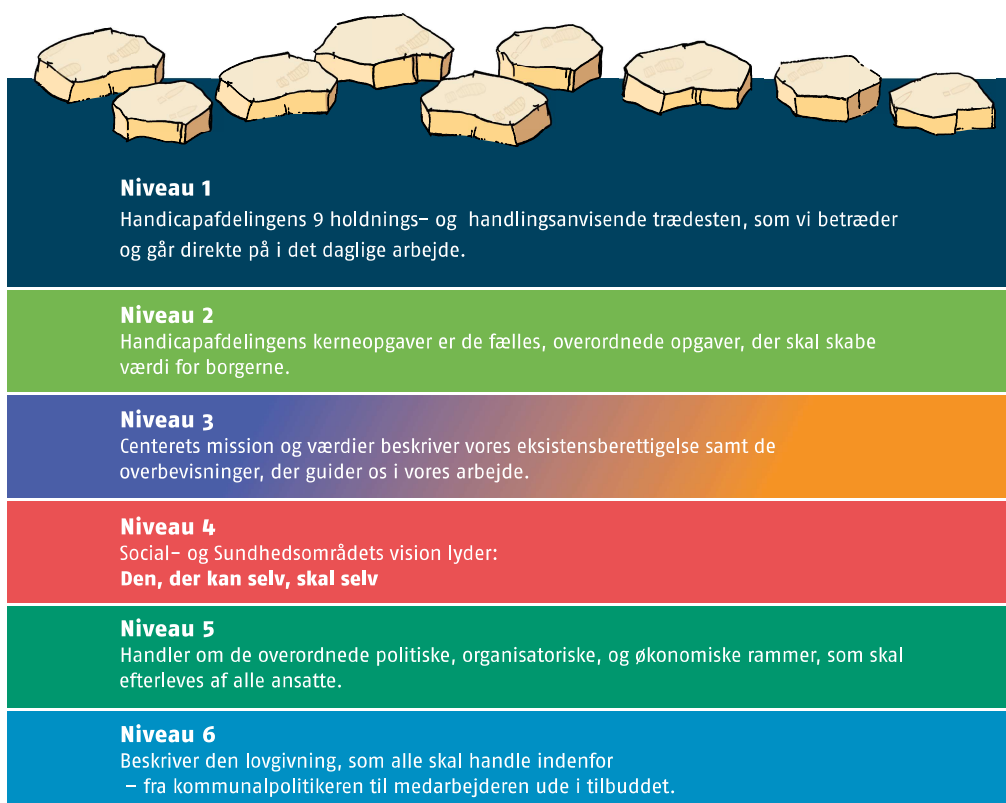
Formålet med Handicapafdelingens arbejdsgrundlag er at sikre, at vi alle har det samme afsæt og det samme mål for øje i alt, hvad vi gør i vores daglige arbejde – lige meget hvilken uddannelsesbaggrund og stilling vi har, og hvilket tilbud vi er ansat i.

Arbejdsgrundlaget – vores fundament

Man kan forestille sig arbejdsgrundlaget som det fælles fundament, alle ansatte i afdelingen arbejder ud fra.

Vi illustrerer fundamentet i flere niveauer. Jo højere niveau, jo nærmere ligger niveauet på den daglige praksis, men alle niveauer er afgørende for, hvordan vi kan udføre vores indsatser for at støtte borgeren til et meningsfuldt og værdigt liv. Et fundament bygges nedefra og op, men i arbejdsgrundlaget beskriver vi det oppefra og ned. Det skyldes, at de øverste lag er mest nærværende i udførelsen af arbejdet, så de to øverste niveauer handler om de grundlæggende forudsætninger, som vi selv har formuleret i Handicapafdelingen.

Oven på – eller med afsæt i – det niveaudelte fundament udfører vi vores daglige arbejde i bevidsthed om, at alt, hvad vi gør, skal tage afsæt i fundamentets indhold.

Arbejdsgrundlag

Støt borgerens
ressourcer

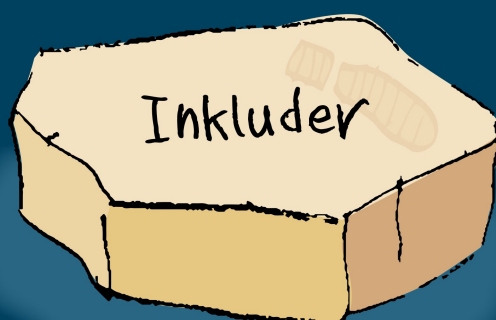
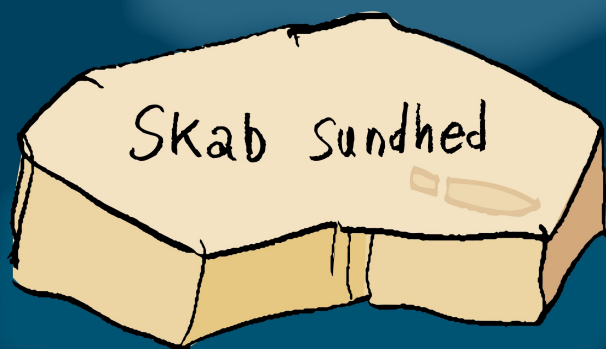
Holdnings- og handlingsanvisende trædesten

Tag ansvar

Slip
kontrollen

Du skal forstå det,
den anden forstår

Husk, at
mennesker, der kan
opføre sig ordentligt,
gør det

Fundamentet for vores arbejde skal omsættes til daglig praksis. Det får vi hjælp til af ni trædesten, som vi betræder for at omsætte teorier, love, vision, mission, værdier osv. til praktiske handlinger.

Trædestenene er handlingsanvisende, så de kan hjælpe os med at gå fra de gode hensigter til handling med effekt og værdi for borgerne. Deraf navnet trædesten.

Da trædestenene bidrager til at udstikke retningen for vores beslutninger, hjælper de os til at leve op til kerneopgaven i det daglige samspil med borgeren og de pårørende, og i samarbejdet med hinanden som kollegaer.

Værdighed for den enkelte borger er et helt centralt begreb i Handicapafdelingen, og derfor er værdighed en integreret del af alle trædestenene.

Med trædestenene giver vi os selv det sidste lille skub ud i praksis, hvor vi handler med og for borgerne. Derfor er trædestenene i bydeform, så de signalerer, at der skal ske handling.

Praksis

- Alle gør det bedste, de kan i situationen
- At mærke anerkendelse fremmer hensigtsmæssig adfærd

Alle gør det bedste, de kan i situationen

I Handicapafdelingen handler vi altid ud fra en overbevisning om, at alle mennesker opfører sig så ordentligt, som de kan. En uhensigtsmæssig adfærd udtrykker en følelse og kan skyldes, at borgeren ikke kan leve op til omgivelsernes krav og forventninger og derfor er i afmagt.

Måske forstår borgeren ikke konsekvenserne af egne handlinger, mangler impuls kontrol, sociale kompetencer, overskud, empati, fleksibilitet, udholdenhed, har en lav stressfølsomhed osv. Men det er aldrig borgeren, der er problemet. Problemet ligger i ubalancen mellem krav og ressourcer. Derfor overlader vi aldrig borgeren til sig selv med henvisning til, at vedkommende er ansvarlig for sine egne handlinger. I stedet afkoder vi, hvad borgeren udtrykker gennem sine handlinger, og analyserer os frem til, hvilke vilkår og rammer vi kan ændre, så borgeren ikke bringes i afmagt.

Det gør os i stand til at skabe en positiv relation, hvor vi kan hjælpe borgeren med at ændre sine tillærte mestringsstrategier og få rum til at være i kontrol og udtrykke sig. Vi er aldrig opdragende i vores tilgang, og vi positionerer aldrig borgeren som doven, utålmodig, beregnende eller lignende.

Hændelser, der fører til magtanvendelse, er ofte fremprovokeret af mennesker og vilkår rundt om borgeren.

Anerkendelse fremmer hensigtsmæssig adfærd

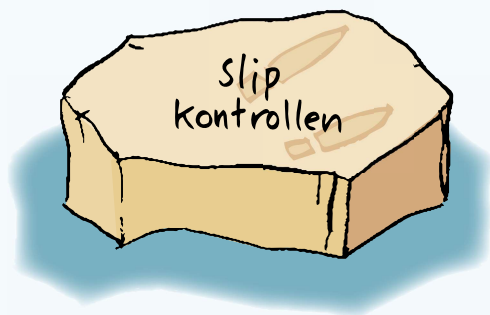
Vi viser anerkendelse ved at lytte åbent og fordomsfrit til borgeren uden at forsøge at regne ud, hvad borgeren vil sige, og uden at lægge vores egne forudfattede meninger ned over samspillet. Manglende anerkendelse er et overgreb, der giver borgeren en oplevelse af at miste kontrollen over eget liv.

Sådan gør vi

- Vi er anerkendende og undersøger, hvilke intentioner, følelser og behov, borgerens adfærd er udtryk for – og lader ikke egne personlige normer påvirke den vurdering.
- Vi reflekterer over, hvad borgeren prøver at udtrykke.
- Vi tilpasser den pædagogiske støtte til borgerens normer og forståelse af verden

Refleksionsspørgsmål

- Hvordan kan vi formulere vores forventninger til borgeren på en konkret og anerkendende måde, der bidrager til, at borgeren oplever at have kontrol over eget liv?
- Hvordan kan vi støtte borgeren til at møde hverdagens krav med nye, hensigtsmæssige mestringsstrategier?
- Er der vilkår og rammer, vi kan ændre, for at borgeren kan mestre sit liv?

- Skab ligeværdighed i den asymmetriske relation
- Skab følgeskab i stedet for modstand

Skab ligeværdighed i den asymmetriske relation

Alle mennesker skal være i kontrol med sig selv og opleve ligeværd for at kunne samarbejde. Det er vores opgave at hjælpe borgeren til at bevare eller genvinde kontrollen, og det gør vi ved at anvende metoder, som gør det lettere for borgeren at samarbejde.

Skab følgeskab og forebyg modstand

I den professionelle, pædagogiske tilgang søger vi at skabe følgeskab med borgeren. Vi hjælper borgeren til ikke at føle sig magtesløs, og vi følges ad på borgerens præmisser.

Det er medarbejderen, der skal koble sig på borgeren – ikke borgeren, der skal koble sig på medarbejderen.

Sådan gør vi

- Vi arbejder ud fra borgerens behov og præferencer
- Vi er nysgerrige på borgerens forståelse af situationen.
- Vi er bevidste om, at man som medarbejder har en magt i relationen til borgeren.

Refleksionsspørgsmål

- Hvordan påvirker magtforholdet relationen?
- Hvad er det værste, der kan ske – ud fra borgerens normsæt?
- Hvad kan vi gøre for at sikre, at borgeren opnår og bevarer kontrollen i situationen?

- Du skal acceptere og respektere den andens virkelighed
- Relation før metode

Accepter og respekter den andens virkelighed

Når borger og medarbejder mødes i et samarbejde, sker det ud fra den virkelighed, hver især kommer med.

Vi er derfor bevidste om vores egen opdragelse, socialisering og normer, som vi ikke lader stå i vejen for en ligeværdig relation med borgeren.

For at forstå, hvad borgeren forstår, tilsidesætter vi egne normer, og vi forsøger at forstå borgeren ud fra de kompetencer og holdninger, vedkommende har, og ud fra det liv, vedkommende har levet, og ønsker at leve fremadrettet. Tilrettelæggelse af borgerens personlige plan, rammer og hverdag, og vores valg af pædagogisk tilgang, skal fremme borgerens mulighed for at træffe reelle valg ud fra sin egen forståelse af verden.

Relation før metode

En pædagogisk metode er aldrig vigtigere end den menneskelige relation, hvori vi møder den enkelte borger som det unikke menneske, vedkommende er.

En god relation kræver opmærksom tilstedeværelse, fokus på det konkrete nu, indlevelse i, hvad der er vigtigt for borgeren, og prioritering af borgerens selvbestemmelse og selvhjulpenhed.

Sådan gør vi

Vi opbygger en relation, hvor borgeren mærker:

- Jeg er vigtig, og kan tage ansvar i mit eget liv
- Jeg har ret til at føle, hvad jeg føler
- Jeg har ret til at mene, hvad jeg mener
- Jeg har ret til at reagere på det, jeg ser og oplever
- Jeg kan formulere mine egne ønsker og drømme
- Jeg kan træffe mine egne beslutninger
- Mit liv har mening, fordi det betyder noget for andre.

Refleksionsspørgsmål

- Hvordan skaber vi følgskab ved at opbygge en relation ud fra borgerens forståelse af verden?
- Hvordan planlægger vi aktiviteten, mødet eller opgaven ud fra borgerens kompetencer, præferencer og behov?
- Hvordan tilpasser vi vores forventninger til borgeren efter borgerens sociale kompetencer, stressfølsomhed, impuls kontrol og udholdenhed?

- Tag ansvar uden at tage magten
- Udnyt effekten af spejlneuroner

Tag ansvar uden at tage magten

Den pædagogiske proces er medarbejderens ansvar.

Hvis borgeren vidste og kunne alt selv, ville der ikke være behov for professionel hjælp.

Det er et stort ansvar at hjælpe et andet menneske, og vi gør det med afsæt i borgerens selvbestemmelsesret, der er lovfæstet som ukrænkelig og aldrig må overskrides.

I det pædagogiske arbejde har vi også en omsorgsforpligtelse. Den træder i kraft, hvis borgerens værdighed, sociale tryghed eller sikkerhed er i fare.

Det kræver pædagogisk indsigt og pædagogisk handlekompetence at opnå følgeskab med borgeren, så vi kan hjælpe i den retning, der understøtter vedkommende bedst muligt.

Det er her, vi tager ansvar.

Vi tager styring af den pædagogiske proces med et mål om at forvalte den magt, der ligger i at tage styring, på en måde, der ikke bringer borgeren i afmagt.

Udnyt effekten af spejlneuroner

Anvendelse af spejlneuroner kan være en effektiv metode til at opnå følgeskab.

At møde borgeren i vedkommendes spændings- og sindstilstand vil opleves som anerkendelse og kan bruges til at motivere til positivt følgeskab i de pædagogiske handlinger.

Sådan gør vi

- Vi tager ansvar for den pædagogiske proces.
- Vi tager ansvar for at opnå følgeskab med borgeren.
- Vi tager ansvar for at udvise respekt for borgerens integritet og "anderledes" måde at være i verden på.

Refleksionsspørgsmål

- Hvordan tilrettelægger vi den pædagogiske proces, så det skaber lyst og interesse hos borgeren?
- Hvordan anvender vi spejlneuroner ud fra viden om, at vores humør smitter, f.eks. vores begejstring – eller mangel på samme?
- Hvad vil vi gerne smitte borgeren med?
- Hvad skal der til for at opnå det?

- Vi italesætter det, vi vil se mere af
- Vi styrker positive og motiverende forestillinger

Vi italesætter det, vi vil se mere af

Den tyske filosof Ludvig Wittgenstein er kendt for at sige om sproget, at det er som en lygte, og kun det lykten oplyser, kan vi se.

Sproget spiller en afgørende rolle for, hvordan vi sammen med borgeren konstruerer og udvikler vedkommendes verden. Vi er derfor altid bevidste om, hvordan vi anvender sproget, og f.eks. italesætter det, vi ønsker mere af, i stedet for at påpege det, vi ikke ønsker.

Vi styrker positive og motiverende forestillinger

Sproget er en bro mellem vores indre verden og den ydre virkelighed.

Sproget kan bruges til at skabe relation, forståelse og empati – men det har også magt til at såre, ekskludere eller skabe modstand. Derfor bruger vi det med omtanke og med respekt for borgeren. På den måde kan vi skabe fælles positive og motiverende billeder af det, borgeren ønsker at opnå.

Vi anerkender, motiverer, opmuntrer og viser, at vi tror på borgeren.

Sådan gør vi

- Vi er opmærksomme på sproglige handlinger. Dét man fokuserer på, får man mere af.
- Vi sørger for, at den verbale og nonverbale kommunikation med borgeren er tydelig.
- Vi er konkrete – eventuelt ved at tænke hvem, hvad, hvor, hvorfor, hvornår, hvordan.
- Vi laver positive omformuleringer af borgers ageren i verden.
- Vi husker, at det rigtige måles efter borgers målestok.

Refleksionsspørgsmål

- Hvordan skaber vi en fælles positiv og motiverende relation med borgeren?
- Hvordan skaber vi overensstemmelse mellem det, vi siger, og det, vi gør eller udstråler?
- Hvordan italesætter vi det, borgeren gør hensigtsmæssigt ift. sit eget velvære, sin positive udvikling, at være en del af fællesskabet osv.?
- Hvordan undlader vi at skabe skyld og skam ved at sige, hvad borgeren ikke skal?

- Det handler ikke om at gøre tingene rigtigt, det handler om at gøre de rigtige ting
- Vi arbejder ud fra borgerens normer, behov og præferencer

Vi ser mennesket før diagnosen

De fleste borgere i Handicapafdelingen har kognitive og psykiatriske diagnoser. Herudover har mange også somatiske sygdomme, hvoraf flere kræver medicinsk behandling, og det håndterer vi omhyggeligt og korrekt.

De kognitive og psykiatriske diagnoser, hvoraf især de kognitive er årsag til, at en borger er tilknyttet Handicapafdelingen, kan medføre adfærd, der kan virke stødende, voldsom eller mærkelig. Det ændrer ikke på, vi vores pædagogiske tilgang altid er anerkendende, nysgerrig og respektfuld over for borgerens måde at være i verden på. Bag diagnoserne er der nemlig et menneske, som vi ser som unikt.

Vi møder uhensigtsmæssig adfærd med anerkendende pædagogiske indsatser

Vi tilrettelægger den pædagogiske praksis med fokus på borgerens unikke behov og drømme, og her er diagnosen blot et vilkår, der sætter nogle rammer for vores arbejde.

I mødet mellem den pædagogiske indsats og en diagnose, der medvirker til, at en borger reagerer uhensigtsmæssigt på visse stimuli fra omgivelserne, undersøger vi, hvorfor borgeren har en uhensigtsmæssig adfærd. Det gør os i stand til at gøre noget ved dét i omgivelserne, som borgeren har en nedsat tolerance overfor.

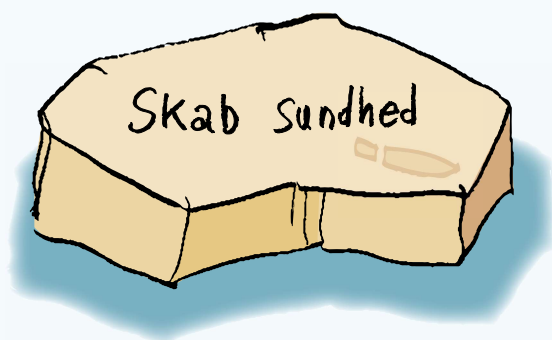
I dagligdagen har vi faglige drøftelser om, hvordan vi kan give borgeren andre handlemuligheder, og om hvordan vi kan rumme borgerens adfærd – og vi møder aldrig adfærden med skældud eller irettesættelser.

Sådan gør vi

- Vi tilrettelægger den pædagogiske indsats med afsæt i borgerens unikke behov og drømme.
- Vi er bevidste om, at diagnoser "blot" er vilkår, der skal tænkes ind i indsatsen.

Refleksionsspørgsmål

- Hvordan tilrettelægger vi omgivelserne, så borgeren ikke bringes i afmagt?
- Hvordan parkerer vi vores egne normer og præferencer, så borgeren ikke bliver underlagt dem?

- Vi sikrer lighed i sundhed for borgerne i Handicapafdelingen.
- Sundhed og patientsikkerhed er en del af vores praksis og kultur.

Vi har fokus på sundhedsfremme og sunde valg

I Handicapafdelingen har vi en bred forståelse af sundhed og forsøger at motivere borgerne til at træffe sunde valg med afsæt i deres eget perspektiv og livssituation. Sundhed handler på den ene side om det fysiske helbred, og på den anden side om mentalt velvære, trivsel og sociale relationer, og de to sider af sundhed hænger uløseligt sammen. Vi har derfor fokus på individuelt tilpassede aktiviteter, der understøtter alle aspekter af sundhed. Vi motiverer til f.eks. motion, og til at spise sundt; få nok at drikke; komme op af sengen og i gang med dagen; røre sig i dagligdagen; komme ud i den friske luft ved skov og strand; deltage i meningsfulde sociale fællesskaber osv.

Vi arbejder rehabiliterende og sygdomsforebyggende

Vi har i den sundhedsfaglige praksis fokus på den brede rehabiliterende indsats og sygdomsforebyggelse, hvor vi retter vores indsatser mod ADL-aktiviteter, støtte til en sund livsstil, og støtte til at mestre så meget som muligt i dagligdagen, så det fysiske, mentale og psykiske helbred kan bevares eller forbedres.

Vi sikrer patientsikkerheden

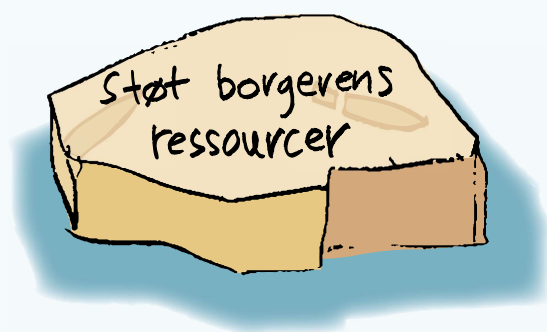
Vi sikrer altid, at ydelser efter sundhedsloven bliver givet korrekt, så patientsikkerheden ikke bringes i fare. I Handicapafdelingen omfatter disse ydelser behandling (f.eks. medicin og sårpleje), genoptræning, forebyggelse og sundhedsfremme.

Sådan gør vi

- Vi tager ansvar for:
 - at skabe vilkår for sunde valg
 - at understøtte borgerens sundhed
 - at borgerens vilkår for rehabilitering og sygdomsforebyggelse er gode

Refleksionsspørgsmål

- Hvordan støtter vi borgeren til at have et godt fysisk helbred?
- Hvordan støtter vi borgeren til et godt mentalt velvære, trivsel og deltagelse i sociale relationer?
- Hvordan støtter vi en borgers rehabilitering?
- Hvordan forebygger vi sygdom?
- Hvordan sikrer vi patientsikkerheden?

- Vi vækker borgerens motivation og drive
- Vi støtter borgerens læringsstile og potentialer

Vi vækker borgerens motivation

I Handicapafdelingen arbejder vi med mennesker, der har andre forudsætninger end os selv.

Det kræver indlevelsesevne, så vi kan finde frem til hvilke unikke forudsætninger, den enkelte borger har, og hvad der kan vække borgerens motivation, så vedkommende bliver i stand til at træffe valg og handle så selvstændigt som muligt i sin hverdag.

Vi støtter borgerens læringsstile og potentialer

Motivation handler mere om at vække følelser end om kognitiv formåen.

Det betyder, at den pædagogiske indsats lykkes bedst, når vi tager afsæt i borgerens præferencer og ønsker og hjælper på vej gennem vedkommendes egen læringsstil og potentialer.

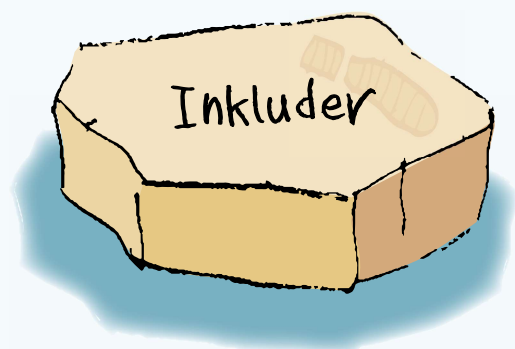
Det styrker borgerens selvfølelse og gør vedkommende i stand til at tage mere aktivt del i eget liv. På den måde støtter vi en positiv spiral, for det at kunne noget selv er ofte indgangen til en positiv udvikling, hvor selvværd, mestringsevne og opbygning af netværk forstærker hinanden.

Sådan gør vi

- Vi tager ansvar for at motivere borgeren til deltagelse.
- Vi er tydelige i kommunikationen, så borgeren får et klart grundlag for at kunne og turde selv.

Refleksionsspørgsmål

- Hvilken positiv forandring og udvikling ønsker borgeren/har borgeren behov for?
- Hvordan bruger vi vores indlevelsesevne til at finde frem til, hvad der vækker borgerens motivation?
- Hvilken læringsstil hos borgeren kan vi støtte, så borgeren kan tage mere aktivt del i eget liv?
- Hvordan kan vi bidrage til, at borgerens netværk inddrages i forhold til at øge borgerens selvværd og mestringsevne?

- Alle skal have en meningsfuld rolle
- Vi skaber mulighed for at deltage i sociale fællesskaber

Alle skal have en meningsfuld rolle i et fællesskab

Mennesker har brug for andre mennesker for at udvikles og trives, og det gælder også hvis man har et handicap.

For at få en oplevelse af, at man er med i et fællesskab, skal man føle sig medtænkt og inddraget og ikke blot rummet og accepteret.

Man skal opleve at være anerkendt, bidragende og uundværlig. Og den mulighed skal alle borgere tilknyttet Handicapafdelingen have.

Vi skaber mulighed for at deltage i sociale fællesskaber

Vi arbejder med differentieret deltagelse, hvor vi støtter den enkelte borger til at deltage i meningsfulde fællesskaber i det omfang, vedkommende magter det.

For at få det til at lykkes gør vi op med forestillingen om, at mennesker med udviklingshæmning, erhvervet hjerneskade og udviklingsforstyrrelser som f.eks. autismespektrumforstyrrelser grundlæggende fungerer som "normale" mennesker.

Vi tilpasser vores metoder til den enkelte borgers individuelle måde at fungere i fællesskabet på, og skaber pædagogiske miljøer, der gør det muligt for alle at deltage, hvad enten det er på det enkelte tilbud eller andre steder, f.eks. i lokalsamfundet.

Sådan gør vi

- Vi skaber et miljø, som er tilpasset borgerens forudsætninger og behov.
- Vi giver borgeren en reel mulighed for at have en rolle i et socialt fællesskab.

Refleksionsspørgsmål

- Hvordan skaber vi pædagogiske miljøer, der gør det muligt for den enkelte borger at deltage i fællesskabet?
- Hvordan gør vi det muligt for borgeren at deltage i et fællesskab, hvor vedkommende er
 - medtænkt og inddraget
 - anerkendt, bidragende og uundværlig?
- Hvordan arbejder vi med differentieret deltagelse i den daglige praksis og ift. specielle begivenheder og det at "gå til noget?"

Center for Handicap og Psykiatri

HANDICAPAFDELINGENS ARBEJDSGRUNDLAG

Støt borgerens
ressourcer

se mennesket
før diagnosen

Tag ansvar

Skab sundhed

Inkluder

slip
kontrollen

Forstå det,
den anden
forstår

Skab en positiv
Virkelighed
gennem sproget

Husk, at
mennesker, der kan
opføre sig ordentligt,
gør det

Vi styrker og udvikler

FREDERIKSHAVN KOMMUNE

Handicapafdelingens

KERNEOPGAVE

Vi styrker og udvikler

Kerneopgaven er den fælles, overordnede opgave, der skal skabe værdi for borgerne. Den er indbygget i alt, hvad vi gør, og omfatter også den oplevelse, borgeren får på baggrund af vores indsatser.

I Handicapafdelingen følger vi Center for Handicap og Psykiatri's kerneopgave:

Vi styrker og udvikler

Da kerneopgaven hører til under arbejdsgrundlaget, udgør den en del af fundamentet for vores arbejde. Den beskriver det, vi er enige om at leve op til i praksis.

Det betyder, at hvad enten vi udfører relationsarbejde, sundhedsfagligt arbejde eller praktiske opgaver, så gør vi det på en måde, der styrker og udvikler; støtter op om det meningsfulde liv; den bedst mulige hverdag; socialt fællesskab osv.

Borgernes behov for støtte

Borgere, der er tilknyttet Handicapafdelingen, har en medfødt eller erhvervet mental og ofte også fysisk funktionsnedsættelse. De har derfor behov for støtte til at udvikle, bevare og bruge deres evner og ressourcer bedst muligt. Med det afsæt tilbyder vi borgerne en helhedsorienteret indsats med udgangspunkt i deres egne ønsker og drømme.

Videndelingskultur og tværfaglighed

En del af fundamentet for vores praksis er, at vi har en videndelingskultur.

Det betyder, at vi har fokus på tværfaglige løsninger, hvilket kræver, at vi alle – uanset faggruppe og stilling – kommunikerer og sammen finder løsninger på de ofte komplekse problemstillinger, vi håndterer. På den måde skaber vi en praksis, hvor vi lever op til kerneopgaven med afsæt i den enkelte fagprofessionelles kompetencer og det tværfaglige samarbejde i teamet. Tværfaglighed skaber nemlig bedre forudsætninger for, at borgerens mål indfries og dermed for, at vi styrker og udvikler.

Uanset om der er tale om socialpædagogisk støtte eller sundhedsfaglige indsatser, er vores kerneopgave og tilgang til borgeren den samme.

I den daglige praksis er der dog nogle forskelle mellem fundamentet for den pædagogiske og den sundhedsfaglige indsats, som vi beskriver i det følgende, efterfulgt af en beskrivelse af Handicapafdelingens syn på professionalisme, som vi betragter som et nøglebegreb i forhold til at lykkes med kerneopgaven.

Fundamentet for den pædagogiske praksis

Den pædagogiske praksis tager afsæt i serviceloven (SEL), som er beskrevet på side 4, og i kerneopgaven. Det betyder, at det pædagogiske arbejde tilrettelægges ud fra en ramme, der dels beskytter den enkelte borgers rettigheder og dels varetager borgerens behov og ønsker, håb og drømme. Det gør vi bedst i meningsfulde rammer og ofte i fællesskaber, hvor værdighed for borgeren og en individuel tilpasset deltagelse for den enkelte er det væsentligste udgangspunkt. Aktiviteter og omfanget af deltagelse afhænger af den enkelte borgers præferencer, formåen og ønsker. Med afsæt i den forståelse sikrer vi, at den enkelte borger bliver forstået og mødt ligeværdigt som et menneske i egen ret, der handler i forhold til kontekst og livssituation, så det bliver muligt at profitere af støtten til udvikling, trivsel og mestring af eget liv.

Pædagogiske metoder

De enkelte tilbud har egne godkendte metoder som en del af det pædagogiske fundament og praksis. Vi vægter et indgående kendskab til forskellige metoder, og viden om hvordan den enkelte metode anvendes, herunder best practice, så den pædagogiske praksis er fagligt funderet og begrundet i bevidste metodevalg. Komplexiteten i den daglige praksis betyder desuden, at man som medarbejder og team skal kunne justere og anvende metoderne kreativt og tilpasset den enkelte borger.

Dokumentation af pædagogiske indsatser

Den pædagogiske praksis er underlagt forskellige tilsyn. Det betyder, at vi både skal leve op til formelle krav om dokumentation, samt løbende synliggøre essensen i det pædagogiske arbejde; nemlig borgerens proces, udvikling og læring, hvilket også gælder effekten i forhold til den enkelte borgers mål – også for borgere, der med tiden og stigende alder bliver dårligere. Dokumentationen skal afspejle den specifikke praksis, herunder sikre en synlig sammenhæng i indsatsen.

Praksis og dokumentation er hinandens forudsætninger, ikke mindst i teams hvor vi arbejder både sammen og i forlængelse af hinanden.

Når vi sætter ord på, hvad vi gør, uanset hvilke faglige udfordringer vi møder, arbejder vi fagligt og metodisk professionelt, og lever dermed op til fundamentet for den pædagogiske praksis og kerneopgaven.

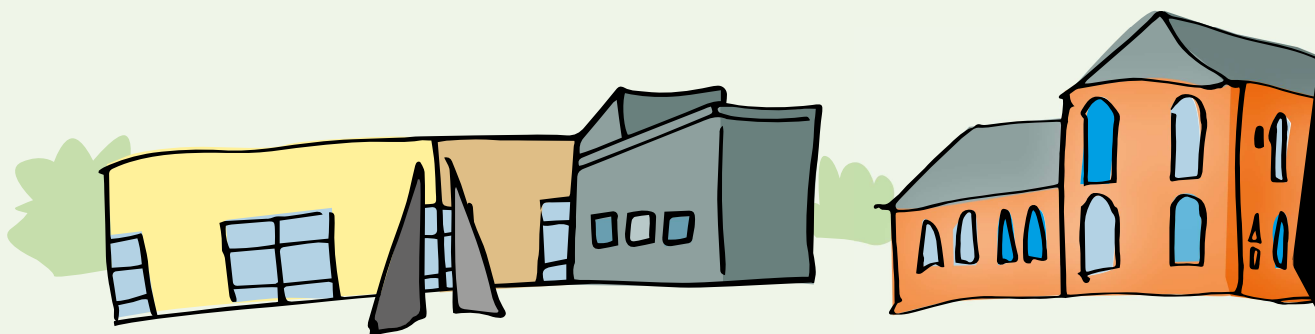
Fundamentet for den sundhedsfaglige praksis

Fundamentet for den sundhedsfaglige praksis består af to dele. Den ene del er de lovkrav, der sikrer, at vi værner om patientsikkerheden og udfører de sundhedsfaglige ydelser korrekt. Den anden del handler om de pædagogiske overvejelser, vi gør, når vi udfører sundhedsfaglige opgaver.

Arbejde i henhold til sundhedsloven

Det sundhedsfaglige arbejde udføres i henhold til sundhedsloven (se side 4), og vi har sundhedsfaglige instrukser, handlingsanvisninger og procedurebeskrivelser som retningsgivende for den sundhedsfaglige indsats.

En del af vilkåret for arbejdet er desuden, at Styrelsen for patientsikkerhed laver tilsyn, både for at tilse, om vi udfører de sundhedsfaglige indsatser korrekt og for at hjælpe os med, at det sker.

Patientsikkerhed

Vores vigtigste princip for sundhedslovsydelser er, at man udfører alle ydelser korrekt inden for sit kompetenceområde, og man værner altid om patientsikkerheden.

En del af de sundhedsfaglige indsatser må kun udføres af autoriserede sundhedspersoner, mens andre kan delegeres.

F.eks. er det kun autoriseret sundhedspersonale, der må dispensere medicin, mens andre opgaver i medicin håndteringen kræver delegering og kompetenceudvikling, før ikke-autoriseret personale må håndtere dem.

Medicinsikkerhed

I Handicapafdelingen er det en del af grundlaget for arbejdet, at alle lever op til en høj medicinsikkerhed, der overholder gældende anvisninger. Vi skal altid sikre, at borgeren får den rette, ordinerede medicinering.

Dokumentation af sundhedsfaglige indsatser

Når der udføres sundhedsfaglige opgaver, skal det dokumenteres i borgerens elektroniske journal, så vi sikrer, at vi har både dokumentation, evaluering og opfølgning på borgerens helbredstilstand. Dette inkluderer undersøgelser, behandling, sygepleje, genoptræning, forebyggelse og sundhedsfremme.

Den sundhedsfaglige dokumentation skal føres struktureret og entydigt, så det er nemt at skabe et overblik. Det sikrer fagligheden i opgaven og skaber kontinuitet i indsatsen.

Samarbejde med det øvrige sundhedsvæsen

Samarbejde med læger, terapeuter og andre aktører i sundhedsvæsenet er vigtige i en helhedsorienteret indsats omkring borgeren. Derfor skal vi løbende vurdere borgerens behov for en specifik, faglig indsats fra det øvrige sundhedsvæsen.

Sundhedsfremme, sygdomsforebyggelse og rehabilitering

I Handicapafdelingen forpligtiger vi os til, at den sundhedsfaglige praksis bidrager til den helhedsorienterede indsats med et sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende perspektiv. Fokus er på rehabilitering med henblik på at vedligeholde og udvikle borgerens funktionsniveau, og på at forebygge og behandle sygdom.

Vi skal desuden støtte borgeren i at få den hjælp, som vedkommende har behov for, så vi er med til at skabe lighed i sundhed.

Pædagogisk tilgang i de sundhedsfaglige ydelser

Mange borgere i Handicapafdelingen har på grund af deres mentale handicap svært ved at forstå, hvorfor og hvordan de skal modtage sundhedsfaglige ydelser. Derfor forpligtiger vi os til at levere disse indsatser på en måde, hvor vi altid tænker kerneopgaven og pædagogikken ind i situationen omkring den enkelte opgave.

Patientsikkerheden må dog aldrig vige for andre hensyn.

Professionalisme i Handicapafdelingen

At lykkes med kerneopgaven er det mest centrale i Handicapafdelingens virke, for når vi lykkes med den, kan vi kan leve op til missionen om at arbejde for at fremme den enkelte borgers mulighed for at leve et meningsfuldt og selvstændigt liv.

I Handicapafdelingen mener vi, at det, der skal til for at lykkes med kerneopgaven, er professionalisme, og vi har en forventning om, at alle medarbejdere arbejder og handler professionelt.

Professionalisme betyder, at man som medarbejder – ud over at være kompetent til sit fag – også er kompetent i forhold til hele den ramme, man arbejder indenfor.

Og det er dén ramme, vi beskriver her i arbejdsgrundlaget.

Professionalisme betyder, at man som medarbejder – ud over at være kompetent til sit fag – også er kompetent i forhold til hele den ramme, man arbejder indenfor.

Faglighed i rammer

Professionalisme er således mere end faglighed.

Det er faglighed sat i rammer, forstået på den måde, at man som medarbejder både lever op til sit fags standarder og udviser viden om og flair for den ramme, fagligheden udøves indenfor.

Rammen for den professionelle udførelse af kerneopgaven går altid forud for den enkelte medarbejders personlige og private normer og holdninger. Rammen sætter derfor retning på vores adfærd og beslutninger.

Et kritisk blik på praksis

Det betyder ikke, at man som medarbejder ikke skal være kritisk i udførelsen af kerneopgaven.

Professionalisme handler også om at have modet og viljen til at stille spørgsmål til både sin egen og den fælles praksis og til de "sandheder", holdninger og fordomme, der er med til at fastholde bestemte og nogle gange uhensigtsmæssige situationer, roller, relationer eller måder at udføre arbejdet på.

Det viser sig ofte, at det uhensigtsmæssige opstår, når vi ikke lever op til den ramme, vi skal levere kerneopgaven indenfor. Eller sagt på en anden måde:

Den hensigtsmæssige praksis opstår, når vi lever op til den ramme, som arbejdsgrundlaget beskriver.

Center for Handicap og Psykiatri

MISSION

"Vi vil, med et professionelt udgangspunkt, arbejde for at fremme den enkelte borgers mulighed for at leve et meningsfuldt og selvstændigt liv."

Center for Handicap og Psykiatri mission beskriver, hvorfor vi overhovedet har en handicapafdeling – altså hvad der er vores eksistensberettigelse.

Når vi har fokus på at skabe **meningsfuldhed** og **selvstændighed** for den enkelte borger, lykkes vi i den daglige praksis med vores mission.

Størst mulig effekt
for borgeren

Center for Handicap og Psykiatri

VÆRDIER

- Indsats med effekt
- Ligeværd
- Synergiskabelse
- Ordentlighed

Center for Handicap og Psykiatri værdier udgør de overbevisninger, der guider os i vores arbejde. Værdierne er et adfærdsmæssigt normsæt, der hjælper os med at afgøre, hvad der er rigtigt og forkert.

Indsats med effekt betyder, at vi vil fokusere på, at vores indsats gør en forskel for den enkelte borger. Effekten vil variere fra borger til borger, men det er afgørende, at vores indsats medvirker til at opnå de mål, der er opstillet i samarbejde med den enkelte. Vi vil derfor måles på, og følge op på, at vores indsats rent faktisk virker, og at den har effekt for den enkelte.

Ligeværd handler for os om, at vi går ligeværdigt ind i alle relationer. Det betyder, at vi er bevidste om den rolle, vi selv indtager i relationen, og på at alle involverede oplever relationen som ligeværdig. Ligeværd er en værdi både i vores relationer til borgere, pårørende og samarbejdspartnere fra eksempelvis andre centre.

Synergiskabelse betyder, at vi tror på, at vi opnår de bedste resultater, når vi samarbejder med andre. Vi tror på, at relationen med andre betyder, at vi opnår mere, end vi kunne på egen hånd. Relationen er væsentlig, uanset om der er tale om et andet center, en borger, pårørende, frivillige eller noget helt femte. Vi tror på, at vi, gennem samarbejde med andre, kan få 2 og 2 til at give 5.

Ordentlighed – Ligesom de øvrige værdier gælder ordentlighed i alle sammenhænge. For os handler ordentlighed om, at vi er respektfulde og rummer forskelligheder.

Vi indarbejder værdierne i vores daglige praksis ved at alt, hvad vi gør, sigter mod at give effekt for den enkelte borger; vi møder alle i øjenhøjde, og vi samarbejder med alle – også borgerne – og opnår derved bedre resultater, end vi kunne på egen hånd. Og vi udviser altid ordentlighed, pålidelighed og respekt for forskelligheder.

Social- og Sundhedsområdets vision:

VISION

Den, der kan selv, skal selv

Visionen er organisationens langsigtede mål. Man kan også kalde den en ledestjerne eller et ønskescenarie.

Visionen bygger på tre grundlæggende antagelser:

- Det er borgerens liv. Derfor ved borgeren bedst, hvad der er brug for.
- Borgeren er "herre i eget hus" og liv. Vi motiverer og bakker op.
- Vi forventer og tror, at borgeren helst vil klare mest muligt selv.

Borgerne i Handicapafdelingen har brug for relationsskabende, støttende, rehabiliterende og sundhedsfremmende indsatser.

I den kontekst tror vi på, at borgerne ønsker, at vi arbejder for at fremme den enkeltes selvstændighed som et individ i egen ret, der har krav på at modtage hjælp og støtte ud fra egne behov, ønsker og drømme.

FREDERIKSHAVN KOMMUNES POLITISKE, ORGANISATORISKE OG ØKONOMISKE RAMME

Frederikshavn Kommunes kommunalpolitik

Handicapafdelingen er en del af en større, politisk styret organisation, der er omfattet af en række overordnede politiske, organisatoriske, og økonomiske rammer, som skal efterleves af alle ansatte.

Handicapafdelingens organisatoriske placering

Frederikshavn Kommunes Handicapafdeling hører organisatorisk under Center for Handicap og Psykiatri, der er en del af social- og sundhedsområdet i Frederikshavn Kommune. Social og sundhedsområdet hører under Social – og Sundhedsudvalget (SSU), der er nedsat af kommunalbestyrelsen. Medlemmerne i udvalget er kommunalpolitikere. SSU er ansvarligt for de to fagområder og drøfter og træffer beslutninger ud fra de indstillinger, som de to centre fremlægger. (Enkelte, specielle sager er det dog kommunalbestyrelsen, der skal tage stilling til efter indstilling fra udvalget.)

Vi skal altid følge de politiske beslutninger, der kan spænde bredt fra en afgørelse om, at medarbejdere skal uddannes i autismespektrumforstyrrelser for at imødegå fremtidens borgergrupper, over beslutninger vedr. serviceniveauet – f.eks. at alle dagtilbud skal have åbent samtidig – og til årlige rammebesparelser, hvor det kan være centret eller Handicapafdelingen, der skal finde frem til, hvordan man kan opnå den besparelse, politikerne har vedtaget.

Det, vi skal lægge vægt på i vores arbejde, er overordnet styret af politiske prioriteringer. F.eks. skal vi tilpasse den måde, vi leverer ydelserne i vores kerneopgave, til det serviceniveau som politikerne beslutter. Serviceniveauet regulerer nemlig, hvilken takst/pakke borgerne får, og sætter dermed niveauet for den hjælp, vi skal give den enkelte borger.

LOVGIVNING

Arbejdet i handicapafdelingen er reguleret af en række love, hvoraf vi gennemgår de vigtigste her

Service_loven

Service_loven regulerer det meste af vores daglige arbejde.

Den forpligter os til at støtte og hjælpe borgerne for at

"fremme den enkeltes mulighed for at udvikle sig og for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten." (§1, stk. 2, Social-, Bolig- og Ældreministeriet, 2021)

I Handicapafdelingen yder vi på kommunens vegne støtte og hjælp til borgerne efter service_lovens §85:

"Kommunalbestyrelsen skal tilbyde hjælp, omsorg eller støtte samt optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til personer, der har behov herfor på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer." (§85, Social-, Bolig- og Ældreministeriet, 2021)

Herudover yder vi i henhold til §83:

"personlig hjælp og pleje [og] hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet" (§83, Social-, Bolig- og Ældreministeriet, 2021)

Generelt om service_loven

Service_loven er funderet i et humanistisk menneskesyn, der lægger vægt på mestring, selv_værd, selvstændighed, selvbestemmelse og ansvarlighed.

Det er en ressourceorienteret tilgang, hvor mennesket betragtes som kompetent. Hjælpen bygger på, at alle – uanset livsposition og udviklingsniveau – har potentiale til at være medskaber i eget liv i et socialt samspil med andre og på en sådan måde, at det enkelte menneske kan opleve livet meningsfuldt og udviklende.

Dagtilbud

Kommunens handicappede borgere, hvoraf nogle bor på Handicapafdelingens botilbud, har krav på et aktivitets- og samværstilbud, hvor de kan udfolde deres evner og deltage i fællesskaber med sociale aktiviteter.

I Handicapafdelingen lever vi op til følgende lovkrav i vores dagtilbud:

"Kommunalbestyrelsen skal tilbyde aktivitets- og samværstilbud til personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer til opretholdelse eller forbedring af personlige færdigheder eller af livsvilkårene." (§104, Social-, Bolig- og Ældreministeriet, 2021).

Sundhedsloven

På det sundhedsfaglige område følger vi sundhedsloven, der sikrer, at sundhedsfaglige ydelser og behandlinger udføres, evalueres og dokumenteres korrekt.

Sundhedsloven definerer formålet med det sundhedsfaglige arbejde, som er:

"at fremme befolkningens sundhed samt at forebygge og behandle sygdom, lidelse, funktionsbegrænsning for den enkelte" (§1, Sundheds- og Ældreministeriet, 2020)

En sundhedslovsydelse er enhver sundhedsfaglig ydelse, der gives efter sundhedsloven.

I Handicapafdelingen udfører vi følgende sundhedslovsydelser efter sundhedslovens §5:

- Sygdomsbehandling
- Genoptræning
- Forebyggelse og sundhedsfremme

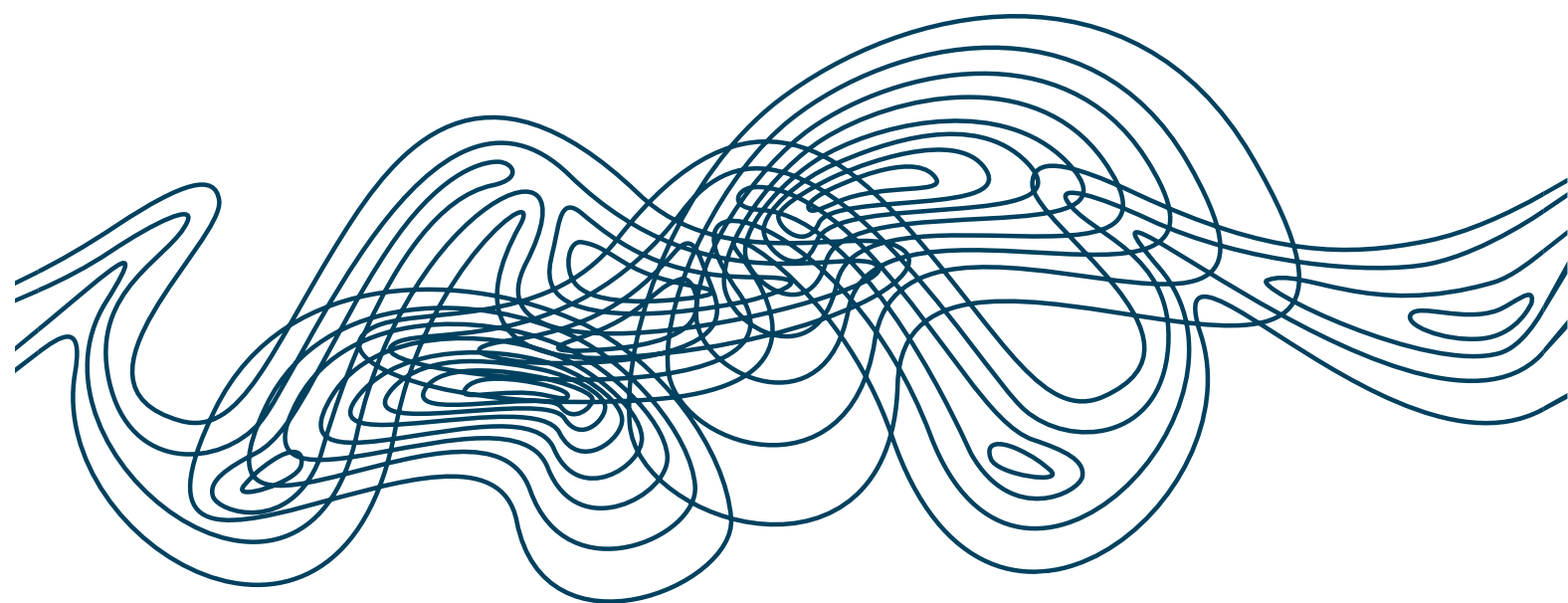
Almenboligloven

Næsten alle borgere på Handicapafdelingens døgndækkede tilbud bor til leje i egen bolig, som kommunen sørger for at have til rådighed efter almenboliglovens §105:

"Kommunalbestyrelsen drager omsorg for, at der i nødvendigt omfang tilvejebringes almene ældreboliger, der kan udlejes til ældre og personer med handicap, som har særligt behov for sådanne boliger." (§105, Social-, Bolig- og Ældreministeriet, 2021).

En borgers bolig er ifølge Grundloven ukrænkelig. Det betyder, at vi er på besøg hos borgeren, når vi træder ind i en lejlighed for at yde hjælp og støtte.

Ganske få borgere på Handicapafdelingens døgndækkede område bor til leje efter servicelovens §107 (midlertidige ophold) eller §108 (længerevarende ophold).

Frederikshavn Kommune
Rådhus Allé 100
9900 Frederikshavn

Tel.: 98 45 50 00

post@frederikshavn.dk
www.frederikshavn.dk